

AGORA:
Trg Slobode

DANIJEL BABIĆ: Neophodna je kulturna strategija

Akademski slikar Danijel Babić postao je deveti član Umetničkog saveta kandidature Novog Sada za *Evropsku prestonicu kulture 2021.* Poznat je slikar srednje generacije. Rođen je 1967. godine u Očaušu (Bosna i Hercegovina) i autor je brojnih samostalnih izložbi u zemlji i inostranstvu. Član je *Udruženja likovnih umetnika Vojvodine*. Njegovim ulaskom u *Umetnički savet EPK*, ovaj stručni tim dobio je predstavnika, ne samo nezavisne scene, već i jednog od najistaknutijih aktera likovne umetničke scene u gradu.

Babić je žestoko kritikovao situaciju u kulturi Novog Sada. Na njegove kritike, organizacioni tim i OO *EPK 2021.* reagovao je tako da ga je pozvao da bude član Umetničkog saveta i sam, kao renomirani umetnik, da svoj lični doprinos da se sve mane isprave. Za razliku od ljudi koji samo kritikuju, Dragan Babić pristao je i da učestvuje u procesu promena i poboljšanju situacije.

- Važno je da Novi Sad konačno dobije kulturnu strategiju, a kandidatura za *Evropsku prestonicu kulture*, u stvari je, materala čelnike grada da se uradi nešto po tom pitanju. To je najbitnija stvar u celoj ovoj priči jer će to biti dobro, pre svega umetnicima ovog

stutacijama koji je neprimeren i, na kraju krajeva, apsurdno je da ovaj grad aplicira za Evropsku prestonicu kulture a u isto vreme gasi institucije kulture. U nedavno objavljenom gradskom rezultatu javnog konkursa iz oblasti kulture vidimo da *SULUV*, *UPIDIV* ili *Centar za nove medije (kuda.org)* nisu dobili ni dinara za realizaciju programa, a pri tom *kuda.org* već realizuje EU projekte. Očekuje se da udruženja apliciraju sa idejama za aplikaciju *EPK*, a sa druge strane koči se rad istih. To je vrh cinizma i bahatosti i ukazuje na dubok problem na relaciji grada i nezavisne umetničke scene. Do 2010. *SULUV* (osnovan 1946) nije ni plaćao zakup od Poslovnog prostora, jer se negde pretpostavljalo da je rad tog udruženja u interesu građana, a zatim je krenula naplata (grad ti da, a zatim i naplati) i rapidno opadanje finansiranja počev od 2005, da bi smo stigli do 2016. i *NULA* dinara za funkcionisanje. Udruženju se često isključuje struja ili internet usluge zbog neplaćenih računa, a da ne pričam o tome da u našim prostorijama nije rešeno ni osnovno pitanje jednog toaleta.

Šta želim da vidim 2021. u Novom Sadu

Želim da vidim bogatu ponudu različitih kulturnih sadržaja. Novi Sad je multikulturalna sredina u kojoj ima puno različitih nacija, različitih mišljenja i različitih kulturnih ponuda što je bogatstvo samo po sebi, tako da mi imamo šta da pokažemo, ali nađimo način kako da to sve i prikažemo. Jer, mi se nikako ne možemo postideti svoje kulturne ponude u odnosu na Evropu.

Danijel Babić, akademski slikar

grada a onda i svim građanima koji konzumiraju tu kulturu - kaže Babić.

- Dakle, neophodno je razviti kulturnu strategiju jer je neverovatno da je dosad grad Novi Sad nije ni imao. A kasnije da se ona poštuje i da se po njoj i radi. Ona treba da olakša, pre svega, komunikaciju umetničkih udruženja sa gradskom upravom. Dosad je ta komunikacija bila veoma loša, ili je nije ni bilo, te dolazimo u situaciju da se po gradu realizuju neadekvatna spomen obeležja i zavaraju galerije. *Društvo književnika* moralo je da izađe iz svojih prostorija, najverovatnije će ovih dana iz svojih prostorija morati da izađe i *Foto-kino-video savez Vojvodine*, što je svakako jako veliki problem i pokazuje odnos grada prema in-

Donošenje kulturne strategije bi trebalo da pokrene stvari na bolje, u stvari, sprovođenje iste bi trebalo značiti boljitak. Titula *Evropske prestonice kulture* bitna je jer je to stvar koja ostaje nama. Nama ona ne treba da bude važna zbog same Evrope ili nekog drugog, već zbog samog grada i nas samih. Mi prvo treba da sredimo stvari kod nas i onog momenta kada ih sredimo sve ostalo će doći samo po sebi: i nove ideje, novi ljudi, novi projekti... Sve bi trebalo da počne da funkcioniše. Svakako će događaji iz kulture biti vidljiviji. Ali grad mora da uspostavi bolji dijalog sa udruženjima, da imamo održiv sistem jer je, po meni, ovakvo stanje neodrživo - završava Babić.

G. Nonin

NEMANJA MILENKOVIĆ: Za nove mostove

REČ predsednika

Nemanja Milenković, predsednik Upravnog odbora *Exit fondacije* i predsednik Organizacionog odbora *EPK 2021*, istoričar po struci, govori za *Danas* zašto se prihvatio mesta najodgovornijeg čoveka za kandidaturu Novog Sada za *Evropsku prestonicu kulture 2021. godine* i to u veoma nezgodnom momentu, pre devet meseci. Od tada je angažovan tim za izradu Strategije kulture Novog Sada, oformljen Umetnički savet sa najjemenitijim predstavnicima kulturnog života grada, urađeni brojni programi participativnosti građana, a aplikacija se, po njegovim rečima, završava i do 9. septembra kada će biti predata Evropskoj komisiji u Briselu, biće 95 odsto izmenjena u odnosu na prethodnu. Celokupni novosadski potencijal je programski osmišljen u okviru četiri mosta u osam programskih celina, a sve zajedno pod sloganom *Za nove mostove*.

- Kad me je gradonačelnik Novog Sada Miloš Vučević pozvao i zamolio da preuzmem taj posao, mi nismo imali završenu aplikaciju, a rok je bio da je predamo za mesec dana. Naravno, on je to uradio jer smo upravo imali uspeha sa *Omladinskom prestonicom kulture*. Omladinska kandidatura je drugačija, za nju se zna da su gradovi kandidati godinama u konkurenciji, a mi smo već prve godine ušli u finale i to kao drugi grad po redu. Bio je to kraj septembra prošle godine i u tom momentu, u zapisniku sa sednice OO *EPK 2021*, poslednjem pre mog dolaska je stajalo da Andrej Fajgelj podnosi ostavku na tu funkciju, da organizacioni odbor po njegovom mišljenju nema podršku, i da predlaže da Novi Sad odustane od kandidature, a aplikaciju nemamo urađenu. Za 25 dana smo je imali. Svom timu sam na tabli ispisao reči: Bolje nekakva nego nikakva! I počeli smo da uobličavamo materijal za koji smo odmah znali da ima mnogo mana. Veliko je iznenađenje za sve bilo da smo ušli u finale i to samo dva grada: mi i Herceg Novi. Neki mediji su tada objavili izveštaj Evropske komisije u kojem je izneto taksativno šta sve treba da poboljšamo i izmenimo u aplikaciji tokom ove godine, pre konačne odluke. Objavili su to u svetlu kako mi nismo dobro uradili, a ja na to gledam

drugačije. Ja sam se veoma obradovao tom iscrpnom izveštaju.

■ Zašto?

- To su bile prve realne smernice kako konkretno aplikacija treba da izgleda i šta treba da sadrži. Taj tekst se može gledati i kao kritika, ali ja sam ga video kao veliki bukvar - pokazatelj u kom smeru treba da idemo. Na primer, i Matera u Italiji je promenila 95 odsto svoju aplikaciju pa su pobedili. I naša aplikacija je skroz promenjena u istom procentu, promenjen je koncept i programski i projektni, Umetnički savet je osmislio odličan slogan... Promenjeni su i projekti koji je čine. Dakle, ako pobedimo zaista će biti zaslužni svi građani Novog Sada, a ako izgubimo ja preuzimam svu odgovornost.

■ Koji su rokovi za predaju nove, ispravljene aplikacije?

- Devetog septembra se predaje, a 14. ili 15. oktobra je prezentujemo u Briselu. Još se ne zna da li se odluka donosi odmah nakon prezentacije, ali nekoliko dana nakon toga ćemo svakako znati rezultate. Pojedini članovi Panela Evropske komisije će nam doći u posetu između predaje aplikacije i prezentacije. To uvek čine sa gradovima kandidatima, dođu da vide koliko sam grad i obični građani tu priču žive i koliko žele da njihov grad postane Evropska prestonica.

■ Imate i direktne kontakte sa savetnicima iz evropskih gradova koji jesu bili Evropske prestonice kulture?

- To je moj princip rada. I kada sam bio direktor *RTV Vojvodine*, odmah sam kao prvo pitanje postavio: ko je najbolji javni servis? Preko *OEBSA* sam doveo vrhunske stručnjake iz *BBC* i *BBC Worlda* i to je bio najbolji način da *RTV Vojvodine* počne svoju transformaciju. I upravo u tom momentu je i zasađeno sve ono što je sada, tokom proteklih pet-šest godina niklo i što je našu televiziju, a to je izuzetan profesionalni rad novinara i urednika, kao i menadžmenta, napravilo najboljom televizijom u regionu. Taj princip sam i ovde primenio: izabrao sam tri grada i u kontinuiranim sam razgovorima sa ljudima koji su vodili kandidature tih gradova. Bili su to Kristijan Potiron, jedan od vodećih francuskih i evropskih stručnjaka za pitanja razvoja umetnosti na javnim prostorima i

NEMANJA MILENKOVIĆ

Moj Novi Sad, moja lična želja da ostanem ovde da živim i da radim i moja deca i njihova budućnost, najveći su motiv za ovo što radim

participativnosti građana u kulturnim projektima. On je važan i za Košice i za Marsej. Zatim, Petr Šimon, menadžer za međunarodne projekte pri projektu *Plzen 2015*, čovek koji je osam godina proveo u timu, jedini od početka do kraja i doveo ovaj češki grad do titule, i Marton Meheš, umetnički direktor projektnog tima *Evropske prestonice kulture Pečuj 2010*. To su ljudi koji imaju iskustvo, oni nas savetuju a mi smo tu da, između ostalog, kompresujemo njihovo znanje i iskustvo.

Jer, znate titula *EPK* nije samo kultura, ona u sebi sadrži i sociološki, ekonomski, turistički aspekt. To je jedan od najznačajnijih projekata Evropske unije, koji traje više od 30 godina i zato je on i njima toliko značajan. Upravo je to razlog što znaju, posle toliko godina, šta treba da traže, šta da zahtevaju od kandidata i samih titulara. Mislim da smo i zahvaljujući njihovim savetima i smernicama postigli ogroman rezultat za kratko vreme i kompresovali u zip fajl sve ono što nije urađeno za ovih pet godina.

■ Šta je vas, kao Novosađanina, opredelilo da sa toliko energije, volje i rada uđete u ovaj projekat da nam se ostvari da budemo Evropska prestonica kulture?

- Moj Novi Sad, moja lična želja da ostanem ovde da živim i da radim i moja deca i njihova budućnost. Verujem da nije bilo trgovačke omladine ne bi možda bilo Tribine mladih. Da nije bilo Tribine mladih, ne bi bilo *Exit festivala*. Da nije *Exit festivala*, možda ne bi bilo *Omladinske prestonice kulture* ili ove kandidature... To je preuzimanje jednih od drugih. To je kultura. To je sistema vrednosti ideja i nasleđa koje jedna generacija prenosi na drugu i mi gradimo. Neće nam titula rešiti sve probleme u kulturi grada, ali ako nemamo dijalog onda nemamo ništa. Bolje je biti u nečemu i reći ja se s ovim ne slažem, ja bih to drugačije, nego ne biti u tome, stajati sa strane i samo posmatrati. Zato sam i naglasio: ako pobedimo, zasluga je to svih nas, a ako izgubimo, odgovornost je samo moja.

Gordana Nonin

KULTURLica

Počelo snimanje promo spotova za EPK 2021.

Poznati umetnik Slobodan Tišma bio je među prvima koji se odazvao pozivu tima koji priprema kandidaturu Novog Sada za *Evropsku prestonicu kulture*, da učestvuje u projektu *KulturLica* koji ovaj tim realizuje u saradnji sa *Akademijom umetnosti* u Novom Sadu. U studiju *Akademije umetnosti*, 100 (sto) ličnosti iz kulturnog života Novog Sada reći će direktno u kameru šta misli zbog čega je dobro da Novi Sad dobije ovu prestižnu titulu, šta je po njima dobro a šta loše u kulturi grada i šta bi oni voleli da rade te 2021. godine. Pored Vladimira Kopicla, Borisa Kovača, Danijele Halde, Andreja Tišme, Bogdana Đakovića, Aleksandre Pleskonjić, Dragana Kojića, Mirka Sebića i drugih ličnosti novosadske kulturne scene, i Slobodan Tišma je rekao svoje mišljenje. On je, naravno, za *ALTERNATIVNU Evropsku prestonicu kulture*. Kreativni i genijalan kakav je uvek. Uskoro će na društvenim mrežama početi da se postavljaju priloge.

Slobodan Tišma u studiju Akademije umetnosti - projekat KulturLica

Foto: Peđa Uzelac

G. N.